

ქართული ენა და ლიტერატურა - VIII კლასი

(30 ქულა)

(5 ქ.)1.ტექსტში დაშვებულია მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული შეცდომები. ხუთ წინადადებაში თითო-თითო შეცდომაა, ხუთი წინადადება უშეცდომია. მოძებნეთ შეცდომები და გაასწორეთ ტექსტი:

1. ცნობილი ფერმწერი, თეატრისა და კინოს მხატვარი, ხელოვნების მკვლევარი დავით კაკაბაძე დაიბადა იმერეთის სოფელ კუხში 1889 წელს.
2. 1910 წელს იგი ჩაირიცხა პეტერბურგის უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტზე და პარალელურად სამხატვრო სტუდიაშიც სწავლობდა.
3. სტუდენტობის წლებში დავით კაკაბაძემ ივანე ჯავახიშვილის ხელმძღვანელობით დაიწყო ძველი ქართული ხელოვნების შესწავლა.
4. ახალგაზრდა მკვლევარი შეეცადა ჩაწვდომოდა შუა საუკუნეების ქართული ჭედური ხატების ორნამენტების საიდუმლოს.
5. სამშობლოში დაბრუნებულმა მხატვარმა შექმნა არაერთი ფერწერული შედეგრი, რომელთაგან გამოირჩევა იმერული პეიზაჟები.
6. 1919-1927 წლებში იგი ცხოვრობდა პარიზში, სადაც იმ პერიოდში მოღვაწეობდნ საქართველოდან წარგზავნილი ახალგაზრდა მხატვრები.
7. დავითი თანამემამულეებთან ერთად მონაწილეობდა გამოფენებში, კითხულობდა ლექციებს, აქვეყნებდა ნაშრომებს თანამედროვე ხელოვნების შესახებ.
8. სამშობლოში დაბრუნების თანავე მან კოტე მარჯანიშვილთან დაიწყო თანამშრომლობა და რამდენიმე სპექტაკლი გააფორმა.
9. დავით კაკაბაძე სამართლიანად ითვლება ქართული თეატრალურ-დეკორაციული ხელოვნების ერთ-ერთ ფუძემდებელად.
10. 10.1943 წლიდან მხატვარი კვლავ დაუბრუნდა იმერეთის თემატიკას, რომელსაც მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს მის შემოქმედებაში.

(5 ქ.)2.ტექსტში დაშვებულია 5 მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული და პუნქტუაციური შეცდომა. გაასწორეთ ეს შეცდომები:

ალმასი ყველაზე ძვირფასი ქვაა. მისგან ოდითგანვე სამკაულებს ამზადებდნენ. მეცნიერებს მრავალი წლის წინ დაუსახავთ მიზნად ხელოვნური ალმასის შექმნა რადგან ეს ქვა რთული მოსაპოვებელი იყო. დღეს ალმასი გამოიყენება წარმოებაშიც. იგი სიმკვრივით იმდენად გამოირჩევა, რომ ალმასის ხერხით ძვირფას ქვებსაც კი ჭრიან. ველური ტომების ბელადებს სწამდათ რომ ალმასს შეეძლო მტერისგან მათი დაცვა და ამიტომ უმნიშვნელოვანესი ბრძოლის წინ მას თავსაბურავზე იმაგრებდნენ. ალმასი სიმბოლურად სრულყოფილებასა და უძლეველობას ანსახიერებდა.

(10 ქ.) წაიკითხეთ რიჩარდ ბახის მოთხრობა „თოლია ჯონათან ლივინგსტონის“ ნაწყვეტი:

თოლია ჯონათან ლივინგსტონი ჩვეულებრივი თოლია არ გახლდათ. თოლიების უმრავლესობა თავს არ იწუხებს იმით, რომ ფრენის ელემენტარულ წესებზე მეტი რამ ისწავლოს, – მხოლოდ იმდენი, რამდენიც ნაპირიდან გაფრენასა და საკვების შოვნას ეყოფა.

– ჯონ, ასე ძნელია, რომ სხვა თანაგუნდელივით იცხოვრო? – ჰკითხა დედამ ჯონათანს, – რატომ არ დაანებებ თავს პელიკანებსა და ალბატროსებთან¹ ფრენას?

– ჯონათან, – უთხრა მამამ, – არ დაგავიწყდეს: შენი ფრენის მიზანი ჭამაა!

იმ დღეს სხვა თოლიებისთვის სიტყვაც არ უთქვამს, დადამებამდე ცდებს ატარებდა. აღმოაჩინა მარწყუი, ნელი გადაბრუნება, წერტილოვანი ვარდნა, ჯაჭვური ბორბალი... ზღვრული სისწრაფე! ეს გარღვევა იყო, უდიდესი ინდივიდუალური მიღწევა გუნდის ისტორიაში.

– ცხოვრების მიზანი გაჩნდა! ახლა შეგვიძლია უმეცრებიდან გამოვიდეთ. ჩვენ შეგვიძლია ვიყოთ თავისუფლები! მხოლოდ ის მსურს, სხვა თოლიებს გავუზიარო, რაც გავიგე, ვუჩვენო, რა შესაძლებლობები ჰქონია თითოეულ ჩვენგანს, – თქვა ჯონათანმა.

– თოლია ჯონათან ლივინგსტონ, შენ მალე მიხვდები, ჩვენ ამქვეყნად იმისათვის მოვედით, რომ ვჭამოთ და რაც შეიძლება დიდხანს ვიცოცხლოთ. ეს უპასუხისმგებლობაა!

– უპასუხისმგებლობაო?! ძმებო! – შესძახა ჯონათანმა, – ვინ არის იმ თოლიაზე უფრო მეტად პასუხისმგებელი, რომელიც ეძებს ცხოვრების უფრო ამაღლებულ მიზანს?

გინდ გუნდისათვის უთქვამს, გინდ – ქვისათვის. ყველამ ერთად საზეიმოდ დაიყრუა ყური და საზეიმოდ აქცია ზურგი თოლია ჯონათან ლივინგსტონს.

ამიერიდან ცხოვრებას იგი მარტოობაში ატარებდა. ყოველდღე რაღაც ახალს სწავლობდა. ისწავლა, როგორ დაეძინა ჰაერში. შინაგანი კონტროლის წყალობით ახერხებდა ზღვის მძიმე ბურუსის გარღვევას და მოკრიალებულ ცამდე ასვლას... და ეს მაშინ, როცა ყველა სხვა თოლია მიჯაჭვულივით იდგა მიწაზე ნისლსა და წვიმაში.

ჯონათანმა დიდი ხნით დაივიწყა ქვეყანა, საიდანაც მოვიდა. იქ ცხოვრობდა გუნდი, რომელმაც თვალები მაგრად დახუჭა, ფრენის სიხარული რომ არ გაეგო და ფრთებს მხოლოდ

¹ პელიკანები და ალბატროსები- ზღვის დიდი ფრინველები

და მხოლოდ საკვების მოსაძებნად და იმავე საკვებისთვის საჩხუბარ-საკინკლაოდ ხმარობდა. ნეტავ ამ წუთას თუ იბრძვის იქ რომელიმე თოლია იმისათვის, რომ განჭვრიტოს ფრენის უფრო მაღალი აზრი, ვიდრე მეთევზის ნავიდან გადმოყრილი პურის ნამცეცებისათვის ფრენაა.

სამი თვის შემდეგ ჯონათანს უკვე ექვსი მოწაფე ჰყავდა, ყველა – განკვეთილი და, ამავე დროს, გატაცებული ამ უცნაური ახალი იდეით: ფრენა თვით ფრენის სიხარულისათვის!

– თითოეული ჩვენგანი, სინამდვილეში, დიდი თოლიას იდეას წარმოადგენს, – ამბობდა ჯონათანი საღამოობით ნაპირზე საუბრისას, – მართებული ფრენა კი ჩვენი რეალური ბუნების გამოვლენისკენ გადადგმული ერთი ნაბიჯია. მთელი თქვენი სხეული, ერთი ფრთის წვერიდან მეორე ფრთის წვერამდე, სხვა არაფერია, თუ არა თქვენივე აზრის ხორცშესხმა, – უთხრა ჯონათანმა მოწაფეებს, – გაწყვიტეთ აზრის ჯაჭვი და ამით სხეულის ჯაჭვსაც გაწყვიტეთ...

როდესაც ფრენა დასრულდა, მოწაფეები დასასვენებლად ქვიშაზე დასხდნენ და ახლა ჯონათანს უფრო ახლოდან დაუგდეს ყური. მისი ზოგიერთი ველური იდეა მათთვის სრულებით გაუგებარი იყო. გამოპარული ცნობისმოყვარე თოლიები წყვილიადში ისხდნენ და საათობით უსმენდნენ ჯონათანისა და მისი მოწაფეების საუბარს...

ის კი უმარტივეს საგნებზე საუბრობდა: რომ თოლიას უფლება აქვს იფრინოს; რომ თავისუფლება თვით მისი არსი და ბუნებაა.

– რატომ ხდება, – უთხრა საგონებელში ჩავარდნილმა ჯონათანმა ახალგაზრდა თოლია ფლეტჩერს, – რომ ამქვეყნად უძნელესი საქმეა, ფრინველს დაუმტკიცო, „შენ თავისუფალი ხარო“ და რომ ამას თვითონვე დაუმტკიცებდა თავის თავს, თუკი ცოტაოდენს წაივარჯიშებდა. დღიდან დღემდე კიდევ უფრო ღრმად უნდა ეძებო საკუთარი თავი: ნამდვილი და დაუსაზღვრავი თოლია ფლეტჩერი.

1. იმსჯელეთ, რატომ უშლის თოლია ჯონათანს დედა პელიკანებსა და ალბატროსებთან ფრენას. (მაქსიმალური ქულა – 2)

2. მოთხრობაში გვხვდება 2 წინადადება: „ყველამ ერთად საზეიმოდ დაიყრუა ყური...“ და „...იქ ცხოვრობდა გუნდი,რომელმაც თვალები მაგრად დახუჭა...“ იმსჯელეთ, რა სახის სიყრუესა თუ სიბრმავეზეა ლაპარაკი ტექსტში. (მაქსიმალური ქულა – 2)

3. ახსენით, რა იგულისხმება ფრაზაში: „გაწყვეტეთ აზრის ჯაჭვი და სხეულის ჯაჭვსაც გაწყვეტეთ“. (მაქსიმალური ქულა – 2)

4. რატომ იყო ჯონათანის ექვსივე მოწაფე განკვეთილი? (მაქსიმალური ქულა – 1)

---

5. იმსჯელეთ, რა არის ის მთავარი, რასაც თოლია ჯონათანი ასწავლის თავის მოწაფეებს?
(მაქსიმალური ქულა – 3)

(10 ქ.) ყურადღებით წაიკითხეთ გალაკტიონ ტაბიძის ლექსი „ბავშვები კაფეში“:

მე არა ერთი მინახავს ბავშვი,
პატარა, როგორც ოქროს წიწილი,
ეტლში, სალონში, აკვანში, ბაღში,
გაისმის მათი ზარის სიცილი.

მაგრამ კონტრასტი არის ამ ბედის
გულცივი, მკაცრი და გამყიდველი.
მშვიერი სახით კაფეში შედის,
ბავშვების გუნდი შიმშველ-ტიტველი.

მათი თვალები აღარ იცინის,
ხედვაში ხანჯლის არის ციება,
არ ეპატიოს, - კვნესდნენ ისინი -
ქვეყანას ჩვენზე შურისძიება.

მათ ნატყვიარი აკრავთ წარბებზე,
გული სავსე აქვთ შხამის წვეთებით,
ამ დროს მოლხენით არის დარბაზი,
ორკესტრი გრგვინავს თავგამეტებით.

იმსჯელეთ, რა არის ლექსის მთავარი სათქმელი და რამდენად აქტუალურია ლექსში
წამოჭრილი პრობლემები თანამედროვეობისთვის (მაქსიმალური ქულა -10).
